



08 OCT 2010

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ
Ταχ.Δ/ση: Π. Κανελλοπούλου 4
Τ.Κ.101 77 ΑΘΗΝΑ
☎ 210 69 20 287-FAX 210 69 94 841
ΑΡΙΘ.ΠΡΩΤ. : 7017/4/11808

Αθήνα, 5 Οκτωβρίου 2010

ΠΡΟΣ: ~~ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ~~
~~ΔΙΑΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ~~
~~ΕΛΕΓΧΟΥ~~
~~ΤΜΗΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ~~
ΕΝΤΑΥΘΑ

ΚΟΙΝ.: 1. Βουλευτή κ. Λ. ΑΥΓΕΝΑΚΗ
2. ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ :
α) ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩ-
ΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ/ 101 83
β) ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩ-
ΜΑΤΩΝ/ 115 27
(Γραφεία κ.κ. Υπουργών)
3. ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ :
α) Γραφείο κ. Αρχηγού
β) Δ/νσεις : Δημόσιας Ασφάλειας και
Οργάνωσης-Νομοθεσίας

ΘΕΜΑ : Λειτουργία ιστολογίων. Τροποποίηση νομοθετικού πλαισίου. Ενέργειες αστυνομικών Υπηρεσιών.

ΣΧΕΤ. : ΕΡΩΤΗΣΗ 1996/ 30-08-2010.

Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Λ. ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ και μας διαβίβασε το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης με το ΤΚΕ/Φ.2/19437 από 09-09-2010 έγγραφό του, σας γνωρίζουμε ότι στις αρμοδιότητες των Υπηρεσιών του Υπουργείου μας ανήκει μόνο η αντιμετώπιση (πρόληψη, αποτροπή και καταστολή) του ηλεκτρονικού εγκλήματος, στο οποίο περιλαμβάνεται και το έγκλημα στον κυβερνοχώρο, που αποτελεί έναν από τους βασικούς στόχους μας. Περαιτέρω, διευκρινίζεται ότι σύμφωνα με το ν. 3431/2006, η χάραξη της πολιτικής του τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και επί της ασφάλειας των δημοσίων δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ανήκει στο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, το οποίο συνεργάζεται για τα ζητήματα αυτά με τα κατά περίπτωση συναρμόδια Υπουργεία. Συναφώς, όπως ρητώς ορίζεται στο άρθρο 2 παρ. 2 του παραπάνω νόμου ο Υπουργός Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων είναι αρμόδιος για τη λήψη των απαιτούμενων νομοθετικών και κανονιστικών πρωτοβουλιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Πέραν αυτών σύμφωνα με το άρθρο 6 του προαναφερόμενου νόμου ο έλεγχος, η ρύθμιση και η εποπτεία της αγοράς των ηλεκτρονικών επικοινωνιών ασκούνται από την ανεξάρτητη διοικητική Αρχή «Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.)», η οποία αποτελεί την Εθνική Ρυθμιστική Αρχή (ΕΡΑ) σε θέματα παροχής δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συναφών ευκολιών και συναφών υπηρεσιών.

Το Υπουργείο μας, παρακολουθώντας τις εξελίξεις στον τομέα του ηλεκτρονικού εγκλήματος και έχοντας ως πρωταρχικό στόχο την προστασία των πολιτών και ιδιαίτερα της παιδικής ηλικίας και της νεότητας, προχώρησε στην ίδρυση και λειτουργία Υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της συγκεκριμένης μορφής εγκληματικότητας. Στο πλαίσιο αυτό λειτουργεί στη Διεύθυνση Ασφαλείας Αττικής το Τμήμα Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, το οποίο είναι αρμόδιο για τη δίωξη εγκλημάτων που διαπράττονται στο διαδίκτυο ή μέσω αυτού, καθώς και για την επί 24ώρου βάσεως παρακολούθηση του διαδικτύου προς διαπίστωση της διάπραξης εγκληματικών πράξεων που τελούνται στη χώρα. Ανάλογη Υπηρεσία λειτουργεί και στη Διεύθυνση Ασφαλείας Θεσσαλονίκης. Οι Υπηρεσίες αυτές διαθέτουν άρτια τεχνολογική υποδομή και στελεχώνονται από προσωπικό με εξειδικευμένες γνώσεις και τεχνογνωσία, ενώ η έντονη δραστηριότητά τους, όπως είναι γνωστό, έχει αποδώσει θεαματικά αποτελέσματα, αφού έχουν σημειωθεί σημαντικές επιτυχίες στον τομέα της πάταξης των εγκλημάτων που διαπράττονται με τη χρήση του διαδικτύου, με διεθνή αναγνώριση. Επίσης, σημαντική είναι η συνεισφορά των παραπάνω Υπηρεσιών και στην πρόληψη πράξεων αυτοχειριάσεως.

Παράλληλα, το Υπουργείο μας προχωρά στη σύσταση και λειτουργία νέας Υπηρεσίας Δίωξης του Εγκλήματος, η οποία θα δραστηριοποιείται σε ολόκληρη τη χώρα και στις αρμοδιότητές της θα ανάγεται, μεταξύ άλλων και η καταπολέμηση των συγκεκριμένων εγκλημάτων. Παράλληλα προβλέπεται και η υπηρεσιακή αναβάθμιση των Υπηρεσιών Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος που λειτουργούν σήμερα. Η Ελληνική Αστυνομία θα αποκτήσει ακόμη μεγαλύτερη εξειδίκευση για την ανίχνευση, καταπολέμηση και περιορισμό του ηλεκτρονικού εγκλήματος και των μορφών αυτού που διαπράττονται με τη χρήση των διαδικτυακών ιστολογίων (blogs).

Αποτελεί αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι τον τελευταίο καιρό η χρήση των διαδικτυακών ιστολογίων (blogs) έχει γίνει ευρέως γνωστή και συνεχώς αυξάνεται. Τα blogs μπορούν να οριστούν ως ένα είδος προσωπικού ηλεκτρονικού ημερολογίου, όπου κάθε χρήστης του διαδικτύου έχει τη δυνατότητα να «πει» τη γνώμη του για κάθε θέμα. Τεχνικά, η δημιουργία ενός blog είναι σχετικά εύκολη διαδικασία καθώς είναι μια υπηρεσία που προσφέρεται δωρεάν και απαιτεί απλή γνώση χειρισμού ηλεκτρονικού υπολογιστή και διαδικτύου. Επίσης, δεν υπάρχει γεωγραφικός περιορισμός σχετικά με τον τόπο στον οποίο είναι εγκατεστημένος ο διακομιστής (server) που φιλοξενεί το blog. Τούτο συνεπάγεται ότι, δεν υπάρχει καμία διαφορά σχετικά με τη λειτουργία του blog, αν ο server είναι εγκατεστημένος στην Ελλάδα ή σε οποιαδήποτε άλλη χώρα.

Στις αρμόδιες για τη δίωξη του Ηλεκτρονικού Εγκλήματος Υπηρεσίες, ήτοι τα Τμήματα Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος των Διευθύνσεων Ασφαλείας Αττικής και Θεσσαλονίκης, έχουν περιέλθει αρκετές καταγγελίες πολιτών, σύμφωνα με τις οποίες σε διάφορα blogs, δημοσιεύονται κείμενα, με το περιεχόμενο των οποίων θίγεται η τιμή και η αξιοπρέπειά τους, υποβάλλοντας μηνύσεις κατά παντός υπευθύνου. Για την εξιχνίαση των εγκλημάτων αυτών είναι απαραίτητο οι αρμόδιες Υπηρεσίες μας, κατόπιν ψηφιακής έρευνας, να επιδιώκουν τον εντοπισμό των ηλεκτρονικών ιχνών των δραστών (log files), που οδηγούν στην ανακάλυψη της ταυτότητας του δράστη.

Στα πλαίσια, των ενεργειών στις οποίες προβαίνουν οι αστυνομικές Αρχές κατά την προανακριτική διαδικασία αντιμετωπίζουν διάφορα προβλήματα, τα οποία αποτελούν σοβαρά εμπόδια στην προσπάθεια ανακάλυψης των στοιχείων ταυτότητας του ατόμου που προέβη στις δημοσιεύσεις. Ο βαθμός των δυσχερειών αυτών ποικίλει ανάλογα με το που είναι εγκατεστημένος ο διακομιστής (server) που φιλοξενεί το διαδικτυακό ιστολόγιο (blog). Ειδικότερα :

α) Όταν ο server είναι εγκατεστημένος στην Ελλάδα: Στην περίπτωση αυτή, ζητούνται από το διαχειριστή του server, στα πλαίσια της προανάκρισης, τα ηλεκτρονικά ίχνη καθώς και όλες οι διαθέσιμες πληροφορίες που ενδεχομένως έχει για τον ιδιοκτήτη του blog. Εν συνεχεία, γίνεται ανάλυση αυτών και τίθενται ερωτήματα στις εταιρείες παροχής υπηρεσιών διαδικτύου, ώστε να γνωστοποιήσουν στοιχεία ταυτότητας συνδρομητών τους. Στο σημείο αυτό εστιάζεται το πρόβλημα, καθώς τα ηλεκτρονικά ίχνη (ipδιεύθυνση) προστατεύονται από το απόρρητο των επικοινωνιών, σύμφωνα με το Π.Δ. 47/2005, άρση του οποίου γίνεται για τα κακούργηματα που περιοριστικά αναγράφονται στο Ν. 2225/1994. Στις περιπτώσεις όπου οι μηνύσεις αφορούν αδικήματα κατά της τιμής και της αξιοπρέπειας (πλημμελήματα) νομικά δεν υπάρχει η δυνατότητα έκδοσης βουλεύματος άρσης απορρήτου.

β) Όταν ο server είναι εγκατεστημένος στην αλλοδαπή : Στην περίπτωση αυτή για τη συλλογή των ηλεκτρονικών ιχνών χρησιμοποιούνται οι διεθνείς δίαυλοι επικοινωνίας και συνεργασίας (Interpol, Europol, δικαστική συνδρομή). Επιπλέον, τίθεται και θέμα νομικής αντιμετώπισης του εγκλήματος, σύμφωνα με τους νόμους του κράτους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο server. Ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία συλλέγονται ηλεκτρονικά ίχνη, η εξιχνίαση ή μη του αδικήματος εξαρτάται από το νομικό χαρακτηρισμό του αδικήματος (πλημμέλημα ή κακούργημα), σε σχέση με την άρση ή όχι του απορρήτου των επικοινωνιών.

γ) Ως τρίτη κατηγορία θεωρείται αυτή κατά την οποία η δημοσίευση γίνεται από υπολογιστικά συστήματα στα οποία υπάρχει ελεύθερη πρόσβαση, κυρίως Internet Cafe ή από υπολογιστές τοποθετημένους σε δημόσια σημεία.

- Στην πρώτη περίπτωση νομικά δεν υπάρχει καμία υποχρέωση τήρησης «πελατολόγιου», γεγονός που οδηγεί στην πλήρως ανώνυμη χρήση και επομένως καθιστά αδύνατο τον εντοπισμό του χρήστη υπολογιστών (στο διαδίκτυο) σε καταστήματα Internet Café.
- Στην δεύτερη περίπτωση είναι αδύνατος ο εντοπισμός του φυσικού προσώπου το οποίο χρησιμοποιεί υπολογιστικά συστήματα τοποθετημένα σε δημόσιους χώρους (λιμάνια, αεροδρόμια, χώρους δωρεάν ασύρματης πρόσβασης στο διαδίκτυο κλπ).

Τα ανωτέρω έχουν ως αποτέλεσμα, οι υποθέσεις να ολοκληρώνονται με μόνη τη διαπίστωση του αδικήματος και την υποβολή του προανακριτικού υλικού που συλλέχθηκε στην κατά τόπο εισαγγελική Αρχή, αφού χωρίς την έκδοση διάταξης για την άρση του απορρήτου δεν δύναται να γίνει η ταυτοποίηση δράστη και ηλεκτρονικών ιχνών του, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει η δυνατότητα περαιτέρω ενεργειών για τον εντοπισμό του και την παραπομπή του στη Δικαιοσύνη.

Στο πλαίσιο αντιμετώπισης των παραπάνω προβλημάτων, εκδόθηκαν οι υπ' αριθ. 9/2009 από 29-6-2009 και 12/2009 από 29-9-2009 Γνωμοδοτήσεις του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, σύμφωνα με τις οποίες τα ηλεκτρονικά ίχνη μιας εγκληματικής πράξεως που τελέστηκε μέσω διαδικτύου, δεν υπάγονται στον πυρήνα των προστατευόμενων εννόμων αγαθών της προσωπικής επικοινωνίας. Ως εκ τούτου, οι πάροχοι υπηρεσιών διαδικτύου υποχρεώνονται να χορηγούν άμεσα στις Υπηρεσίες μας τα αιτούμενα στοιχεία, κατόπιν σχετικής διάταξης του αρμοδίου Εισαγγελέα, εφόσον διεξάγεται κύρια ανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση ή προανάκριση μετά από παραγγελία του εισαγγελέα. Ωστόσο, το πρόβλημα δεν επιλύθηκε, καθόσον ορισμένοι πάροχοι, εκτός ελάχιστων περιπτώσεων, κατόπιν οδηγιών της Α.Δ.Α.Ε., δεν συντάσσονται με τις προαναφερόμενες Γνωμοδοτήσεις.

Η συμβολή του διαδικτύου στη μετάδοση της πληροφορίας και στην επικοινωνία γενικότερα είναι σημαντική, έχει μια δυναμική και εξελίσσεται με ιδιαίτερα γρήγορους ρυθμούς. Είναι επίσης κοινά αποδεκτό ότι το διαδίκτυο, με τις επιμέρους λειτουργίες του, παρέχει υπηρε-

σίες που πέραν της ψυχαγωγίας καλύπτουν και ένα μεγάλο εύρος αναγκών, επαγγελματικών-τρεχουσών (της καθημερινότητας) και επομένως η χρησιμότητά του είναι αδιαφιλονίκητη. Ωστόσο, παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται από την πολιτεία για τη βελτίωσή του ώστε να καταστεί πιο προσιτό στους χρήστες αλλά και ασφαλές, εξακολουθούν να υφίστανται επιμέρους ζητήματα, είτε νομοθετικά αρρύθμιστα είτε μη επαρκώς οριοθετημένα είτε θέματα που αναφύονται κατά την εξέλιξή του, τα οποία «αξιοποιούνται» από ορισμένους, προκειμένου να βλάψουν συνανθρώπους τους, επιδεικνύοντας ακόμη και συμπεριφορές με μεγάλη ηθικοκοινωνική απαξία (παιδική πορνογραφία, συκοφαντίες, εκβιάσεις κ.λπ.).

Ενόψει όλων των προαναφερομένων, πρόθεση και υποχρέωσή μας είναι να συμβάλλουμε με κάθε νόμιμο τρόπο στη διασφάλιση των όρων και των προϋποθέσεων εκείνων που θα αναβαθμίσουν το επίπεδο προστασίας των χρηστών του διαδικτύου, επομένως και των χρηστών των διαδικτυακών ιστολογίων (blogs), ώστε το δικαίωμα στην πληροφορία και την επικοινωνία να ασκείται ανεμπόδιστα, με όλα τα σύγχρονα μέσα και σε περιβάλλον πολιτισμένο και ασφαλές. Για το λόγο αυτό το Υπουργείο μας συνεργάζεται με τα συναρμόδια Υπουργεία, σε διάφορα επίπεδα διοίκησης, και πιστεύουμε ότι θα κατορθώσουμε να πετύχουμε και αυτό το στόχο, για την προστασία της κοινωνίας και του ευρύτερου δημοσίου συμφέροντος.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ

